

Hoe AI juridisch onderzoek transformeert

De toenemende complexiteit van wet- en regelgeving maakt het zoeken naar relevante informatie steeds uitdagender. Juristen besteden kostbare uren aan het doornemen van soms ontelbare documenten, uitspraken en wetsartikelen. “Gelukkig bieden technologische ontwikkelingen zoals generatieve AI steeds meer mogelijkheden,” zegt Sjoerd Smit, productmanager bij Wolters Kluwer Legal & Regulatory.

Waar voorheen specifieke juridische zoektermen en filters vereist waren om tot relevante inzichten te komen, biedt AI-technologie nu mogelijkheden die juridisch onderzoek voorgoed veranderen. Sjoerd Smit legt uit hoe Wolters Kluwer generatieve AI toepast binnen de research-producten InView Legal en Legal Intelligence: “Onze nieuwe module AI Discovery combineert generatieve AI met gevalideerde juridische content, waardoor juristen in natuurlijke taal vragen kunnen stellen en een antwoord met referenties naar InView Legal ontvangen, in plaats van vele honderden en soms duizenden resultaten. Dat is een grote verandering.”

Gevalideerde content als basis

De AI Discovery-module is fundamenteel anders dan publieke AI-tools zoals ChatGPT en Perplexity AI. “Wij bieden dit aan naast het traditionele zoeken op trefwoorden. AI Discovery biedt een extra functionaliteit waarbij je gewoon in spreektaal je vraag kunt stellen of je juridische casus kunt beschrijven, dat noemen we de prompt, vervolgens krijg je een antwoord met referenties en ga je in dialoog”, vertelt Smit.

Onder de motorkap gebeurt iets bijzonders: de vraag wordt gesteld aan de enorme database van Wolters Kluwer, waarin meer dan 6 miljoen documenten beschikbaar zijn. De technologie selecteert daaruit de meest relevante bronnen. “Het taalmodel is zodanig geïnstrueerd dat het zijn antwoord moet baseren op die documenten die wij vanuit ons systeem aanleveren”, benadrukt

Smit. “Dat is het duidelijke verschil met openbare modellen - bij ons wordt het antwoord gebaseerd op bekende, gevalideerde bronnen zoals de Asser-serie, Groene Serie en Tekst & Commentaar. Dat zijn stuk voor stuk hoog aangeschreven titels die door vooraanstaande juridische specialisten zijn geschreven en actueel gehouden worden, en die in het publieke domein niet geraadpleegd kunnen worden.”

Tijdwinst en betere kwaliteit

Door AI op de juiste manier in te zetten levert het naast tijdwinst ook betere kwaliteit op. “Het gaat niet alleen om dat directe tijdsverschil”, legt Smit uit. “Het is altijd een uitdaging om je op basis van enkele zoektermen een beeld te vormen van het juridische complexe vraagstuk. AI verbetert het werkproces hier aanzienlijk en helpt je ook om betere inzichten te krijgen.”

Concrete gebruikscases tonen de kracht van het systeem. Een jurist kan bijvoorbeeld een lijst argumenten genereren om een zaak te onderbouwen, die laten weerleggen met tegenargumenten, en dit alles in een overzichtelijke tabel presenteren. “Daar kan behoorlijk wat tijdwinst in zitten”, zegt Smit. “En bovendien stuit je soms op onverwachte invalshoeken waar je zelf wellicht niet direct op gekomen was en die je argumentatie versterken. Dat biedt inspiratie en kan de kwaliteit van een advies naar een hoger niveau tillen.”

Veiligheid en privacy gewaarborgd

In de juridische sector is vertrouwelijkheid cruciaal, en daarvoor biedt AI Discovery belangrijke garanties. “Wij

Sjoerd Smit,
Productmanager, Wolters Kluwer

hebben een gesloten AI-systeem, we werken niet met een publiek toegankelijk taalmodel”, verzekert Smit. “Het antwoord op de vraag van de jurist baseert zich op de relevante inhoudelijke documenten uit onze eigen database. Omdat we in een gesloten systeem werken, gaat die informatie uit de prompt niet naar het publieke domein. We trainen dus geen taalmodel met de prompts van onze klanten of onze documenten. Zo garanderen we de vertrouwelijkheid. Deze manier van werken zorgt er bovendien ook voor dat de teksten die onze auteurs schrijven, en die dus auteursrechtelijk beschermd zijn, in ons eigen gesloten systeem blijven en geen deel worden van een publieke AI-tool.”

Wolters Kluwer hanteert de hoogste kwaliteitsrichtlijnen. “Onze documenten en systemen worden, in overeenstemming met de GDPR-vereisten, op servers in Europa gehost.”

De kunst van het vragen stellen

Net als bij elke AI-tool is de kwaliteit van de vraag bepalend voor de kwaliteit van het antwoord. “Dat is echt een transitie, een nieuwe manier van denken en werken: we gaan van zoeken met keywords naar het schrijven van een goede prompt”, erkent Smit. “Iedereen kan een vraag stellen, maar de vraag in de juiste context plaatsen en daar de juiste parameters aan meegeven om een systeem een goed antwoord te laten

formuleren, dat is best nog een kunst.” Daarom biedt Wolters Kluwer uitgebreide training voor gebruikers en ondersteunt het afdelingen als kennismanagement die hun medewerkers helpen de juiste bronnen te vinden. Bovendien werkt het bedrijf aan nieuwe features zoals het toevoegen van voorgedefinieerde prompts en het verfijnen van de traceerbaarheid van antwoorden, zodat een gebruiker kan zien welk deel van het antwoord uit welke tekst komt.

De kunst van het antwoorden vinden

De plannen zijn ambitieus. Wolters Kluwer wil AI Discovery meer integreren in het werkproces van de jurist: “Klanten zullen onze AI-tool ook kunnen gebruiken op hun eigen content en documenten, om zo alle kennis samen te brengen in de zoektocht naar het juiste antwoord,” blikt Smit vooruit.

Ook voorziet hij dat de traditionele zoekfunctie, dus met trefwoorden, en de AI-gestuurde aanpak geleidelijk naar elkaar toe zullen groeien: “Ze hebben allebei een eigen karakter, een eigen voordeel. Voor een snelle oriëntatie kan je een vraag stellen en een antwoord laten genereren. Wil je je verdiepen in een materie, dan moet je toch echt documenten doornemen. Op termijn zal je ook de juiste documenten vlotter kunnen vinden met AI. We werken aan het dichter bij elkaar brengen van die twee systemen, zodat je in één prompt in een zoekbox zowel een resultatenlijst als een antwoord krijgt.”

De toekomst is nu

Smit sluit af met een duidelijke boodschap: “AI is er, en is niet meer weg te denken. Omarm het, ga het gebruiken. Maar blijf kritisch op de tools die je kiest. De kwaliteit van de generatieve antwoorden blijft 1-op-1 verbonden met de betrouwbaarheid van de bronnen die de tool ter beschikking heeft.”